Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1083 — NGÀY THỨ BA 14 MARS 1922 — NGÀY 16 THÁNG HAI ANNAM NĂM NHÂM-TUẤT — S.-M THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE :
NGUYỄN-VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE : 208
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	Nước-ngoài	Lục-tỉnh
Một năm	15$00	12$00
Sáu tháng	8.00	6.50
Ba tháng	4.50	3.50

BÁN LẺ MỖI SỐ : 0$05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả liền trước.

DEPOT LÉGAL
INDOCHINE
N° 88

POUR LES ANNONCES
s'adresser à Saigon :
aux Bureaux du Journal
rue Catinat, 158-162-167 (1er étage)
à Hanoï : aux Bureaux de
du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris : chez M. M. Havenne & Cie
5, rue Treschaut

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thư, chèques và mandats gửi xin bảo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Thuật-ký Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài về đăng bảo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TAN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

QUỐC TRÁI

ĐẶNG KHOẢN TRƯƠNG CUỘC KINH-TẾ TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP

Vì muốn giãy tờ gởi đến các xứ cho kịp (nhứt là xứ Lèo) nên định lại ngày 5 mars khởi cuộc quốc-trái cho đến 25 mars 1922.

Thế thì kể từ *ngày 5 mars cho đến 25 mars 1922* sẽ mở cuộc quốc-trái bạc đông. Quan Toàn-quyền tổng thống Đông-Pháp được phép mở cuộc quốc-trái nầy theo chỉ dụ ngày *8 octobre 1921* và theo thể lệ trong lời nghị-định của quan Toàn-quyền *ngày 11 octobre 1921*. Cuộc quốc-trái nầy mở ra chỉ để làm cho hoàn-thành đường xe-lửa từ Vịnh tới Đông-hà, mà vẫn là một việc làm thử rất cần ích, tiện cho sau nầy sẽ mở cuộc quốc-trái khác nữa trong các xứ ở miền Đông-Pháp, đặng khoáng-trương các cuộc canh-tố cho thành-thuộc và xứ Đông-Pháp mượn đường quốc-trái, lấy của-cải của dân chúng mình trong xứ mà làm thế-lực kim-tiền, cần ích trong việc thi hành các cuộc to-tác.

Thế-lệ về cuộc quốc-trái nầy kể như vầy : Vé vay mỗi cái là 50 chục đồng, thôi hồi lại nội trong hạng ba mươi năm là lâu hơn hết, lại thôi bằng số trúng theo bực định kể ra dưới đây. Mỗi năm có 4120 vé thôi hồi lại, ba tháng xổ số một kỳ, kỳ ba tháng đầu và kỳ ba tháng thứ ba, thì có một vé trúng được 10.000 đồng ; một vé trúng 1000 đồng ; 12 vé 500 đồng ; 1016 vé 100 đồng. Còn kỳ ba tháng thứ nhì và kỳ ba tháng thứ tư, thì 4 vé trúng 1000 đồng ; 26 vé 500 đồng ; 1000 vé 100 đồng.

Trước khi phô các phần lợi cho kẻ coi vay trong cuộc quốc-trái nầy rõ biết, thì người nên sánh mà coi vốn vay chẳng nhiều mà số trúng lại định nhiều hơn hết, từ xưa chưa có cuộc vay nào bèn chánh-quốc đám bì.

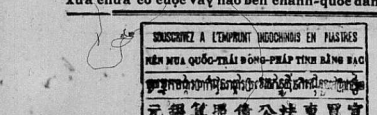

CHỪNG NÀO MỚI DỨT

Phải làm sao tận diệt quân dối thế giả đạo-đức, mượn dị-đoan mà gạt người lấy của

Đang thời-đợi nầy, tuy là thời đợi văn-minh, mà xem cho cùng xét kỹ lại rồi, dầu nước Dân-chủ dầu nước quân-chủ, nước nào dân cũng còn sùng hải một tôn giáo tất cả. Sự sùng hải đó — vẫn tắt mà lời — chẳng ai cho rằng quấy, vì hễ nước mà không đạo, thì khó mà cầm nổi cái dân khí, khó mà ép buộc lòng dân phải tôn trọng, phải kính phục, tức nhiên khó mà trị an. Nên chi, vẻ sự hóa khai dân trí, mở mang thuộc địa, ai đều binh quyền lớn thế mấy, cũng chẳng hề dám diệt đạo của dân tộc một nước nào. Phải để tự lòng dân, sùng hải đạo nào cũng phải. Biết vậy mà dị-đoan quả lẽ, hà chẳng nên diệt lần mà cứu với một dân tộc chăng ru ? Vì sự dị-đoan qua lẽ ấy, không những làm hại cho một dân-tộc chậm trễ bước đường mà thôi, mà có nhiều khi, kẻ vô tâm mượn lấy sự dị-đoan mà gạt lường, mượn sự dị đoan mà xuôi mưu làm loạn.

Sẵng đây, một mảnh giấy rơi tới tay tôi, không hiệu nhà-in, mà cũng không tên luận-giả, xem qua bổng tức cười. Tôi đám tưởng cho là của bọn đội thế gạt đời, giả đạo đức, mượn dị-đoan, làm cho nào động dân tâm, đặng kiếm ăn cho dễ. Tôi xin đem trọn vào đây cho độc-giả chư quân/tường tất và cho quan trên biết mà ngăn ngừa.

* * *

Kinh nầy bèn Tàu, trên trời rớt xuống thế-gian

Bèn Tàu Kinh-đô Phương-Nam, Phủ Thượng-thiên, trời sắm sết xuống một cục đá bia hiện ra một quyển kinh nói như vầy : Việc báo ứng rõ ràng trước mắt, phải làm việc lành đặng gìn giữ. Phủ Thượng-thiên, nay chẳng kịp theo sấm hối, mà ân nầu sự lỗi của mình thì chẳng ngày nào trốn được, năm mạt kiếp như sau đây : Lúc ấy xứ Nam-hải núi Phật-đà trời sắm sết rớt xuống một cục đá bia hiện ra một quyển kinh, đã mạt kiếp. Quản tham lượng, quan ấy là họ Trương lập tức cước kinh ấy mới ba người ở trong phòng a thành tâm đọc kinh mà trụ ên cho thiên-hạ hay, đến quan Tri-phủ họ Mã người chẳng tin rồi chẳng chẳng mấy ngày cả nhà đều mắt hết. Phật-đi Lạ ngồi trên không trung khen rằng : Thành tâm truyền kinh như vậy, thiệt là lành thay. Năm mạt kiếp tôi rồi : Nhơn dân trong thiên-hạ mười phần thâu lại chín ; trong số bị thâu đó đều là những người chẳng kính trọng bực trưởng thượng, chẳng kính thảo cha mẹ ỷ mạnh khi kẻ mồ côi, ép kẻ nghèo nàn, sự buôn bán làm cân lườn đối cân nhỏ, xui người lang tâm, tham của người mà chớ ơn nặng, kẻ trọng lượng lường gạt người lấy tiền, lấy bạc làm thịt trâu, thịt chó mà ăn, trời sai bắt may người tội ấy. Phật-đi-Lạc nói như vầy : Ta là một vị Thiên-la-thần, xuống thế gian tuần tra có ai truyền tống kinh nầy thì khỏi tai nạn trong một nhà, bằng ai chẳng tin để coi năm Tuất và năm Hợi, hai năm tôi đây có nhà không người ở, có ruộng không người cày : Thang năm, tháng ba loài rắn độc cùng dường, tháng tám, tháng chín người ắt chết hết, như ai biết làm lành, thì khỏi mười việc sầu ; một là sự đau bịnh, hai là sầu là tai thấy hỏa, ba là sầu ngày đêm chẳng an, bốn là sầu vợ chồng chẳng sum hiệp, năm là sầu con cái không thấy nhau, sáu là sầu người chết đầy đường, bảy là sầu thây xương không ai chôn, tám là sầu có ăn không người mặc, chín là sầu có cơm không người ăn, mười là sầu không thấy năm thái bình đặng, ngoài đường sá người ta chết vô số, trong một muôn chết hết chín ngàn, ai chẳng tin kinh nầy, sẽ có tai thập kiếp trước mắt. Phật-thích-Ca ở núi Linh-sơn thấy chúng sanh mắc nạn Phật-quan-Âm đại sư thân đồng nhạc đại đế, sai ông Quan, ông Triệu, hai người đi tuần đi tra, kẻ lành người dữ trong thế gian ; hoặc là người chẳng ngay cùng vua chẳng kính thảo cha mẹ, chẳng kính trọng bực trưởng thượng, mấy người có tội ác như vậy sai ôn dịch xuống bắt, chừng ấy giá gạo cao ba lượng bạc mới được một đấu gạo, trong cơn đói khát như vậy lại gặp mười việc cực nữa : sấm sét cực là một lửa cực là hai, gió cực là ba, nước cực là bốn, đau bịnh cực là năm, chết đơ cực là sáu, đau cực là bảy, sản nạn cực là tám, rắn độc cực là chín, ma quỉ cực là mười, Phật Thích-Ca cai quản một muôn ba ngàn năm, nay đã mãn rồi Phật Di-Lạc tiếp ngôi từ năm canh-thân làm đầu, qua năm ất dậu năm thứ giống lúa chẳng đặng tốt, nhơn-dân chết đói vô số ; như ai thấy chẳng tin ắt có tai thập, rồi mới thấy đời thái bình, lúc ấy một thì bạc mua được một đấu gạo, nhà nào nhà nấy chứa vàng, ngõ nào ngõ nấy chứa ngọc, như ai đem kinh nầy đi chẳng truyền, khó khỏi đi thập kệ. Nhơn-dân thiên-hạ mỗi mồng một, ngày rằm đốt hương trì giải viết ba thứ bùa, mua giấy và châu sa thần sa viết cho từ tế dán trước lư-hương mà thỏ bảo hộ nhơn-dân nhà đều bình an ai đem kinh nầy chép ra mà truyền cho người ta thì khỏi tai-nạn một nhà, nhơn-dân trong thiên-hạ ai biết đổi lỗi thì tự nhiên trời đã con mắt cho qua khỏi năm mạt kiếp vị tiên-sư ở kinh-đô cũng xem thấy người đều có nạn, ai làm lành thì an, ai làm dữ khó nỗi trốn. Như ai truyền đặng kinh nầy một trương thì giữ đặng tánh mạng trong mình bình an, ai truyền đặng mười trương thì giữ đặng tánh mạng trong một nhà ai không biết chép truyền, mười cũng khỏi tai nạn, như ai không truyền thì tánh mạng không còn, đem ba chữ bửu cung nhung trước thần, hoặc đeo trong mình thì khỏi tai nạn, trong năm nay gặp dịp kiếp tham thua phải giữ theo lành, quan Tổng-đốc tỉnh Giang-Tây họ Thân, bỏn sâu tháng hai lên chơi Long-Hồ bái yết vị tiên sư nói năm nay chẳng an, năm thì lúa chẳng đặng gặt tháng ba, tháng năm có thần ôn dịch xuống thế giải làm chúng bịnh vô số, lại có loài lang hổ xuống nhà bắt người, Quan tuần Phủ họ Lưu có hỏi Tiên-sư nói có việc cướp là mười việc lo, một là chẳng thái bình, hai là lo tỉnh Sơn-đông mắc nạn, ba là lo tỉnh Hà-Quảng bị nước lụt, bốn là lo tỉnh Tử-Xuyên có giặc, năm là lo xứ không an, sáu là lo tỉnh Vân-Nam đói lạnh, bảy là lo có cơm không người ăn, tám là lo có áo không người mặc, chín là lo người chết không ai chôn, mười là lo khỏi nằm Thìn, Tị. Mẹo, thiệt là tiên sống ở đời như ai mà chẳng tin thì xem tháng chín thì rõ : Ai thấy kinh nầy mà không truyền tống thì miệng mũa mâu tươi mà chết ai hay truyền tống kinh nầy thì bảo hộ đặng cả nhà bình an, các vị đại-hiền-nhơn hỏi như vậy ; làm sao mà đổi đặng nạn ấy chăng. Tiên sư nói việc ấy chữ bùa vàng đeo trong mình hoặc đặng trước cửa thì khỏi tai nạn trong một nhà. Xin ai nấy vội vàng tỉnh lại bỏ dữ theo lành ».

* * *

Tôi chẳng bình luận thêm một lời, vì tôi đám tưởng chắc dân tộc Annam hiền thời đủ trí khôn mà xét nết. Tôi một e quản đối thế gạt lường dân quê đốt mà thâu thập và xuôi mưu làm loạn, nên quyết xin quan trên chước lượng thế nào ngăn ngừa hoặc trừ cho tuyệt quân đối thế ấy.

Long-Quang.

Ông TRẦN-TRINH-TRẠCH

Mới nghe ông Trần-trinh-Trạch nghị-viên quản-hạt hỏi-đáng là người dụng kế cho quan Thống-đốc, Bỏn-bảo đã nói trong số 1090, mới phòng trái 45 ngàn : Hai muôn Saigon, hai muôn Bacliêu, năm ngàn Rachgia. Cũng không Trương-minh-Biện ?

KHEN QUẢ

NGƯỜI QUÂN-TỬ MẮC CỠI

Con người ở đời mấy ai được thập-toàn, ai cũng có phải mà cũng có quấy, phải nhiều quấy ít là người xử-thế càng tốt lắm vậy — chi-nhơn quân-tử, thường ham nghe lỗi mình mà cải-quá, không phải như tiểu-nhơn ham những lời khen ngợi quá lẽ ; nên khen, mà khen qua, người quân-tử mắc cỡ.

Sống xét ra thường những lời của thiên-hạ khen ai đó, cũng chưa ắt hai đặng là quân-tử, là vì người khen người ta đó chưa ắt họ là quân-tử, mà người ưa khen đó lại phần nhiều là chưa rửa sạch cái tánh tiểu nhơn, cho nên cái khen của thường nhơn thường làm cho người quân-tử phải mắc cỡ.

Đã biết rằng mình khen người ta đó tất là người ta vui lòng, song mà mình phải giữ lấy lời khen cho chánh-đáng, phải xét cho kỹ-càng rồi mới khen, rồi mới khỏi phạm vào điều quấy. Quả-đợ giả quân tử sẻ chịu mà nhứt là tử bảo, sự khen chê phải giữ lẽ công-bình.

Nhà báo là một nhà mình-sử của thì-đại tự-do bây giờ, ai ai cũng có quyền khen chê người ta được. Nói tì mà nghe ; dầu ông quan cầm quyền chánh-trị một cõi ấi nữa, mà thi-hành những chánh-sách không hợp lẽ công-bình thì cũng phải bị người ta công-kích trên tờ báo vậy. Không phải dầu dám chê thẳm như nhà annam từ ngày xưa.

Lời khen chê bây giờ, nghĩ ra thiệt là tự-do lắm, có thể thong-thả hơn xưa nhiều, song rồi cũng bởi cái tự-do đó, mà lời khen chê của thiên-hạ phần nhiều là không thích-hạp gì hết ; hoặc khen đó vì thương mà khen, chê đó vì ghét mà chê.

Xử ta đương kiêm ở vào cái thời-kỳ đổi cũ thay mới, mối mối đều bắt chước phong-tục Âu-Mĩ, mà nhứt là cách ẩ-ao-tập nhau và chuyện văn nhau người giao-tế, thật có nề tự-do nhiều, mà in khen ai chê ai cũng được, miễn không phạm luật tòa thì thôi, mặc sức, hầu tiện khỏi đi thông thần, lựa là cái lưỡng khen khó gì mà mua không được ; bởi thế mà người hay khen người ta đó, cũng mắc kẹt trong miệng tài-thần, ngồi trong bureau tài-thần mà viết báo ; rồi cũng bởi thế mà con mắt lời tâm, tâm lòng bị hoàng-kim che lấp mà không sói thấu được đều gì là nên khen, đều gì là nên chê. Khen người, người thật chưa đi là quân-tử, chê người, người thật chưa ắt là tiểu-nhơn. Ôi, khen chê thế ấy, ai màng làm chi ?

Nghĩ cho chính những đều khen chê của thiên-hạ trước công-chúng đó, thì ta bắt phải dựt mình cho những đáng chi-nhơn quân tử bây giờ, là vì người chi-nhơn quân-tử xử-thế có khác hẳn với cái nhơn-cách của đám tiểu-nhơn, người quân-tử xử-thế lấy làm thản-trọng cẩn-mật lắm, không phải mỗi việc đều khoe-khoan ra như đám thường-nhơn Kia vậy, muốn khen chê người quân-tử không phải dùng cái tưởng-thuật bề ngoài mà hiểu thấu đặng.

* * *

Mỗi lần trước, hễ vừa nghe Nhà-nước mở cuộc quốc-trái thì coi bộ nhơn tình dường như đã tối thần rồng chi, kẻ thì than tùng, ý không đành giúp, người thì nói nghèo, lòng chẳng muốn giùm, cũng cực chẳng đã, và vì phần sự tôi-con mới đem số tiền mà mua phiếu, cũi đề tỏ tấm lòng trung hậu của dân thử đối với nước nhà trong cơn hữu dụng vậy thôi, chớ chắc đâu cơ tương lai được quang minh cuộc hậu như được quí hóa !

Đó là theo nỗi lần quốc-trái khi trước thì vậy, mà lần nầy thật khác hơn ; khi nghe Nhà-nước mở cuộc vay tiền đặng làm đường xe lửa Vịnh tới Đông-hà cốt muốn cho Nam-Trung các, tam-kỳ liên lạc cùng, đặng tiện bề vận động cuộc kinh-tế, lý-tài trong xứ, thì lòng thần dân rất là ham mộ, rất là hân hoan, dường như đâu đã được gội nhuần đám mưa mù của trời rưới vậy, vì biết rằng đường vận lải trong xứ được thuận tiện, được thông-thương, thì ba công ba nghề đều nhơn theo đó mà được thạnh phát ; nước càng giàu, dân càng mạnh thì cơ tiến hóa có thể bỏ kịp cùng các nước văn-minh bên Âu-mỹ ; và lại cũng biết rằng hễ đường xe lửa Vịnh Đông-hà làm xong thì dây thép-tế của ba kỳ sẽ cột-chặt từ đây, lo chi người khách-trạnh giành nỗi lợi nữa ; vỏ lại từ xưa tới nay chưa gặp cuộc cho vay nào mà chắc thạnh lợi như vậy, khác nào vừa dạy ngon cơ mà đã quyết thắng người ngàn dặm. Vậy mà chẳng ham mộ sao đặng kia ! Bởi vậy cho nên lòng dân không còn dụ dự, không còn dùn thắng, không còn nghi ngờ như mọi khi nữa, có bao nhiêu đều quyết đem cho Nhà-nước vay hết, trừ ra những hạng độc thiên những hạng hiểm tâm đành giết cuộc sanh sản của đồng tiền, có bao nhiêu đem xô hết, xô chài, chôn, giấu dọc, không biết cái nghĩa vụ lợi quốc lợi dân là gì mới không chịu mua phiếu cho Nhà-nước vay, hàng con người ấy là hạng chẳng vì nước vì dân, hồ phần rầu mày quá lẽ !

Kìa hãy coi những bực người học, làm việc mỗi tháng vài ba trăm bạc lương, mỗi khi nghe Nhà-nước mở cuộc quốc-trái nầy thì cũng burong bả, rằng nhịn ăn mặc, nhịn xài phí, chắt chót mà mua một hai phiếu quốc-trái để làm cái kho hữu dụng về hậu như của mình thay ! Thật đáng khen thay ! Ấy đó cũng đủ biểu cuộc quốc-trái nầy lòng người hăm mở là dường nào !

Ngày 5 và 6 Mars, nơi tỉnh Sốc-trăng, cuộc quốc-trái vừa mở ra thì đã thấy biết bao nhiêu người đến mua phiếu ; tính ra trong hai ngày đầu được 100.800 đồng, một trăm lẻ tám ngàn, tám trăm đồng. (Ngày 5 Mars : 47.650 đồng. ngày 6 Mars : 61.150 đồng). Ấy cũng nhờ, mà nhứt là quan Chánh-chủ tỉnh M. Bussière, quan Kho-bạc : M. Nicolai và Chủ-sự sở Điền-tiền : M. Phạm-văn-Lang, cả ba đều đồng tâm hiệp lực, hết lòng lo làng, nông trang vào nên cuộc quốc-trái nầy mới được thắng số đường ấy. (Mà cũng có các viên-quan khác cũng phụ lực lo làng cuộc quốc-trái nầy, mà ký-giả tức vì không được rõ qui danh mà biên vào đây bởi chưa thấu đáo nhơn vật xứ nầy cho bết, xin các Ngài đừng chu).

Dịp đâu may mắng, ký-giả được biết ít nhiều qui danh của chư-vị hảo làm đã mua nhiều phiếu quốc-trái, lớp đông nơi quan Kho-bạc, lớp đông nơi quan Chủ-sự Điền-tiền, vậy ký-giả xin lược biên một bản danh của chư-vị : Điền-chủ, Nghiệp-chủ, Thương-chủ đã mua nhiều phiếu lớn tiền như sau nầy :

Ông Tr.-chánh-Niêu. Cai-tổng ở Nhiêu-mỹ... 6.000 $ 00
- Lý-Hoạch. Hương-cả à Trường-kỳ..... 6.000 00
- Thái-tr.-Phát. ngụ Cai-tổng à Kimsanh.... 5.000 00
- Thái-tr.-Cẩn. Hương-chủ à Kimsanh..... 5.000 00
- Dương-th.-Phát. Hương-cả à Phúlộc..... 5.000 00
- H.-th.-Ngự. Huyện Hàm à Fa-hiệp..... 5.000 00
- Trương-Xương. Propriétaire à Phúlộc..... 3.000 00
- Ng.-v.-Ngọc. Propr. à Lịch-hội-thượng..... 3.000 00
- Ng.-thiện-Sắc. Propriétaire à Bảnlái..... 3.000 00
- Ông-ấ.-ký. Chef Canton à Khánh-hưng..... 1.000 00

Trong qui-đồng đã biên trên đây, ký-giả được nhận biết ông Thái-trương-Cẩn vẫn là người quen thuộc với ký-giả, ông chính là hữu lang của ông cựu Cai-tổng Thái-trương-Phát, ông là người hảo tâm biết nghĩ-vụ tới quốc-lợi dân, ông lắm phen thi thố với nhà-nước nhiều đều đáng khen lắm. Mỗi lần quốc-trái ký trước, thì ông cũng có cho nhà-nước vay rất nhiều. Hôm nay ông và lịnh nghiêm của ông rất bằng lòng đem mua bạc đông bạc mua phiếu cho nhà-nước vay, thật rất xứng đáng ; làm con người không quên nghĩa-vụ nước-nhà, không hổ cùng xã-hội vậy. Ký-giả xin có lời để mừng ông Thái-trương-Phát và ông Thái-trương-Cẩn làm việc rất xứng đáng. Kính thay ! Mừng thay !

Ký-giả còn tiếc một điều, là ở đây mấy ông, mấy bậc không tỉnh lập thành một hội : « Ủy-hội quốc-trái », trước để đi diễn-thuyết, hoặc diễn cuộc hát vì sự quốc-trái cho dân tỉnh hiểu thấu cái nguồn lợi nước nhà nên làm, sau nữa lấy huê lợi để giúp cho nhà-nước trong cuộc quốc-trái, hoặc để cho các nhà làm phước mượn con mồ cô v... v... ký-giả tuy bất tài, nhưng nếu mấy ông, mấy thầy lập ra, ký-giả, nguyện rằng sức đặt ít bổn tuồng để công hiến cho hội đi hát.

Rất mong thay.

York LÊ-CHƠN-TÂM.

Cuộc Quốc-trái tỉnh Sóctrăng

(Ngày 5 và 6 Mars)

Bởi sự không ngờ ngộ, bởi sự chắc thạnh lợi, mà cuộc quốc-trái nầy vừa mở ra thì lòng dân sự ở Sóctrăng nầy coi bộ hân hải và hòn hở biết bao nhiêu Kìa, nào là những hàng kiến-thức, những dự phủ hảo, mưu mưu đưa nhau, đem nhau đến mua phiếu quốc-trái kẻ chẳng xiết.

Mỗi lần trước, hễ vừa nghe Nhà-nước mở cuộc quốc-trái thì coi bộ nhơn tình dường như đã tối thần rồng chi, kẻ thì than tùng, ý không đành giúp, người thì nói nghèo, lòng chẳng muốn giùm, cũng cực chẳng đã, và vì phần sự tôi-con mới đem số tiền mà mua phiếu, cũi đề tỏ tấm lòng trung hậu của dân thử đối với nước nhà trong cơn hữu dụng vậy thôi, chớ chắc đâu cơ tương lai được quang minh cuộc hậu như được quí hóa !

Đó là theo nỗi lần quốc-trái khi trước thì vậy, mà lần nầy thật khác hơn ; khi nghe Nhà-nước mở cuộc vay tiền đặng làm đường xe lửa Vịnh tới Đông-hà cốt muốn cho Nam-Trung các, tam-kỳ liên lạc cùng, đặng tiện bề vận động cuộc kinh-tế, lý-tài trong xứ, thì lòng thần dân rất là ham mộ, rất là hân hoan, dường như đâu đã được gội nhuần đám mưa mù của trời rưới vậy, vì biết rằng đường vận lải trong xứ được thuận tiện, được thông-thương, thì ba công ba nghề đều nhơn theo đó mà được thạnh phát ; nước càng giàu, dân càng mạnh thì cơ tiến hóa có thể bỏ kịp cùng các nước văn-minh bên Âu-mỹ ; và lại cũng biết rằng hễ đường xe lửa Vịnh Đông-hà làm xong thì dây thép-tế của ba kỳ sẽ cột-chặt từ đây, lo chi người khách-trạnh giành nỗi lợi nữa ; vỏ lại từ xưa tới nay chưa gặp cuộc cho vay nào mà chắc thạnh lợi như vậy, khác nào vừa dạy ngon cơ mà đã quyết thắng người ngàn dặm. Vậy mà chẳng ham mộ sao đặng kia ! Bởi vậy cho nên lòng dân không còn dụ dự, không còn dùn thắng, không còn nghi ngờ như mọi khi nữa, có bao nhiêu đều quyết đem cho Nhà-nước vay hết, trừ ra những hạng độc thiên những hạng hiểm tâm đành giết cuộc sanh sản của đồng tiền, có bao nhiêu đem xô hết, xô chài, chôn, giấu dọc, không biết cái nghĩa vụ lợi quốc lợi dân là gì mới không chịu mua phiếu cho Nhà-nước vay, hàng con người ấy là hạng chẳng vì nước vì dân, hồ phần rầu mày quá lẽ !

Kìa hãy coi những bực người học, làm việc mỗi tháng vài ba trăm bạc lương, mỗi khi nghe Nhà-nước mở cuộc quốc-trái nầy thì cũng burong bả, rằng nhịn ăn mặc, nhịn xài phí, chắt chót mà mua một hai phiếu quốc-trái để làm cái kho hữu dụng về hậu như của mình thay ! Thật đáng khen thay ! Ấy đó cũng đủ biểu cuộc quốc-trái nầy lòng người hăm mở là dường nào !

Ngày 5 và 6 Mars, nơi tỉnh Sốc-trăng, cuộc quốc-trái vừa mở ra thì đã thấy biết bao nhiêu người đến mua phiếu ; tính ra trong hai ngày đầu được 100.800 đồng, một trăm lẻ tám ngàn, tám trăm đồng. (Ngày 5 Mars : 47.650 đồng. ngày 6 Mars : 61.150 đồng). Ấy cũng nhờ, mà nhứt là quan Chánh-chủ tỉnh M. Bussière, quan Kho-bạc : M. Nicolai và Chủ-sự sở Điền-tiền : M. Phạm-văn-Lang, cả ba đều đồng tâm hiệp lực, hết lòng lo làng, nông trang vào nên cuộc quốc-trái nầy mới được thắng số đường ấy. (Mà cũng có các viên-quan khác cũng phụ lực lo làng cuộc quốc-trái nầy, mà ký-giả tức vì không được rõ qui danh mà biên vào đây bởi chưa thấu đáo nhơn vật xứ nầy cho bết, xin các Ngài đừng chu).

Dịp đâu may mắng, ký-giả được biết ít nhiều qui danh của chư-vị hảo làm đã mua nhiều phiếu quốc-trái, lớp đông nơi quan Kho-bạc, lớp đông nơi quan Chủ-sự Điền-tiền, vậy ký-giả xin lược biên một bản danh của chư-vị : Điền-chủ, Nghiệp-chủ, Thương-chủ đã mua nhiều phiếu lớn tiền như sau nầy :

Ông Tr.-chánh-Niêu. Cai-tổng ở Nhiêu-mỹ... 6.000 $ 00
- Lý-Hoạch. Hương-cả à Trường-kỳ..... 6.000 00
- Thái-tr.-Phát. ngụ Cai-tổng à Kimsanh.... 5.000 00
- Thái-tr.-Cẩn. Hương-chủ à Kimsanh..... 5.000 00
- Dương-th.-Phát. Hương-cả à Phúlộc..... 5.000 00
- H.-th.-Ngự. Huyện Hàm à Fa-hiệp..... 5.000 00
- Trương-Xương. Propriétaire à Phúlộc..... 3.000 00
- Ng.-v.-Ngọc. Propr. à Lịch-hội-thượng..... 3.000 00
- Ng.-thiện-Sắc. Propriétaire à Bảnlái..... 3.000 00
- Ông-ấ.-ký. Chef Canton à Khánh-hưng..... 1.000 00

Trong qui-đồng đã biên trên đây, ký-giả được nhận biết ông Thái-trương-Cẩn vẫn là người quen thuộc với ký-giả, ông chính là hữu lang của ông cựu Cai-tổng Thái-trương-Phát, ông là người hảo tâm biết nghĩ-vụ tới quốc-lợi dân, ông lắm phen thi thố với nhà-nước nhiều đều đáng khen lắm. Mỗi lần quốc-trái ký trước, thì ông cũng có cho nhà-nước vay rất nhiều. Hôm nay ông và lịnh nghiêm của ông rất bằng lòng đem mua bạc đông bạc mua phiếu cho nhà-nước vay, thật rất xứng đáng ; làm con người không quên nghĩa-vụ nước-nhà, không hổ cùng xã-hội vậy. Ký-giả xin có lời để mừng ông Thái-trương-Phát và ông Thái-trương-Cẩn làm việc rất xứng đáng. Kính thay ! Mừng thay !

Ký-giả còn tiếc một điều, là ở đây mấy ông, mấy bậc không tỉnh lập thành một hội : « Ủy-hội quốc-trái », trước để đi diễn-thuyết, hoặc diễn cuộc hát vì sự quốc-trái cho dân tỉnh hiểu thấu cái nguồn lợi nước nhà nên làm, sau nữa lấy huê lợi để giúp cho nhà-nước trong cuộc quốc-trái, hoặc để cho các nhà làm phước mượn con mồ cô v... v... ký-giả tuy bất tài, nhưng nếu mấy ông, mấy thầy lập ra, ký-giả, nguyện rằng sức đặt ít bổn tuồng để công hiến cho hội đi hát.

Rất mong thay.

York LÊ-CHƠN-TÂM.

* * *

Ôi, ai ơi ! con mắt mang kiến gọng vóng, để thấy anh hùng trong tủ-sắt, đừng mong trăng hào-kiệt giữa trần-ai. Đời nào chẳng vậy, đời nào chẳng có anh hùng hào-kiệt vậy ; cũng có kẻ ở trên cao-xa từ-mã, mà cũng có kẻ vùi lấp dưới đám phong-trần. Không phải trên cao-xa từ-mã đó toàn là anh-hùng hào-kiệt, còn dưới đám phong-trần đều trọn-trẻ là khách tiểu-nhơn đâu. Thế thì lời khen chê phải cho cẩn thận. Khen người ta người ta chưa ắt là quân-tử mà mình đã lỡ cỡi tiểu-nhơn, chê người ta, người ta chưa ắt là tiểu-nhơn mà mình đã ra lòng tội-tổ.

Khen cũng vậy, chê cũng vậy, phải dòm lẻ công mà khen chê, không dùng ý riêng của mình mà định-đạt được, thì cái khen chê mới phục lòng người. Một lời khen chê của mình đã phát ra đó, suy cho kỹ thì lấy làm quan-hệ đến tâm-lý người ta không biết ngần nào. Thiên-hạ làm nhau, làm hư hại cho nhau phần nhiều là do ở lời khen chê trước đó không chánh-đáng. Hễ người thường phàm trúng nghe thiên-ha khen ai thì tin nhậ, tin rồi thì nghe, nghe rồi càng phục. Bực người nào mắc bối nghe nên lầm » trước mắt ta những hạn người ấy biết bao nhiêu mà kể.

Người quân-tử chẳng phải vậy, nhơn-cách của quân-tử lần-lần tiến-đến, con mắt thường chưa để soi được, tầng-tử ca làm việc gì phải cho mấy đi nữa, cũng tá việc tự-nhiên, không phải làm phải đó mà mau lấy cái tiếng đời khen, nên chi việc gì của người quân-tử làm mà ta cứ khen thai-qua lên đó, chẳng những lời khen của mình đó người ta không cần mà thôi, mà người ta lại mắc cỡ nữa.

(Còn nữa) **Tân Tân.**

Đồng-bang ta nên mua vé quốc-trái nầy, hàng bạc đông, chẳng phải như mấy lần trước, bằng số quan ; nên sợ giá-bạc trời sụt rồi lỗ-lã đã vậy mà lại còn có thể trúng số bạc nhiều hơn thập bội cần ít lắm cũng được một trăm đồng bạc. Lợi lắm ! Lời lắm ! Nên mua vé quốc-trái ấy lắm ! ! Thôi nghỉ lại mà coi !!!

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết hút thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

Vô-tuyến điện

Tin Paris ngày 8 mars 1922.

A-lo-măng bồi thường

A-lo-măng mới nạp tiền bồi thường lần nầy nữa là sáu lần. Chuyến nầy nạp 31 triệu đồng marks bằng vàng.

Tòa Nội-các Ếch-banh

Tòa Nội-các Ếch-banh đã lập. Ông Sanchez guerra làm Thủ-tướng, ông Privalinah bộ Ngoại-giao.

Thích khách

Tin thành Athènes là kinh-đô xứ Gờ-réc báo rằng có nhiều người ám mật thích-khách ông Cavallakis là nhà làm báo thuộc phe Venizelos.

Tin Bordeaux ngày 8 mars 1922.

Tòa Nội-các Pháp.

Tòa Nội-các Pháp nhóm. Quan Hộ-bộ thượng-thư phúc về cách thức phải hiệp hội-đồng các quan thượng-thư Hộ-bộ các nước Đồng-minh.

Quan Hình-bộ thượng-thư dưng cho đức Giám-quốc phê ý một đạo dụ-thảo luật bản-hành quyền Dân-tực của Pháp chỏ các tỉnh Alsace và Lorraine mới phục hồi Pháp quốc.

Đài Eiffel

Ông Nguyên-soái Ferrié đã phúc cho Khoa-học Hàn-lâm-viện rằng sẽ làm cho sở Vô-tuyến điện tại đài Eiffel được thêm điện-lực nhiều.

Chiều thứ ba, từ 10 giờ cho đến 10 giờ 20 sẽ có một cuộc âm-nhạc Vô-tuyến điện tại đài Eiffel. Tiền góp sẽ cho Viện Vô-tuyến điện. Quan Thống-chế Foch sẽ đọc một bài diễn-thuyết, ở thành Lille nghe được.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam kỳ

SAIGON

Linh toán thành cũng bị ăn trộm nữa

Ăn trộm phá người ngoài cho đỡ thèm nay thử chơi tới linh toán thành nữa.

Mới đây, thầy đội tây sở tuần thành là ông P... mắc đi gắt từ 8 giờ tối đến 12 giờ khuya. Trong lúc ông vắng mặt, kẻ gian đứng chia khóa gỡ mở cửa nhà Ông ở đường Legrand de la Liraye số 143. Vào nhà ăn trộm gặp gì lấy nấy lấy 50 đồng bạc và đồ đạt trong nhà khuân hết chửa lại mới cái ghế ngồi và một cái giường mà thôi. Xong rồi, chúng nó bước ra khỏa cửa lại. Khi mồng gặt về nhà ông P... lấy làm lạ vì thấy mấy chậu kiểu để trước hàng ba mất hết. Chừng mở cửa vô nhà mới chưng hửng hơn nữa. Sáng ra ông kiến cũng không đặng rồi cũng đi lại bót coi vậy. Ông nghi cho người con gái khi trước có ở với ông mới rồi ở chừng 15 ngày rày.

Cũng là ăn trộm

Hôm 7 tây, lối 8 giờ tối ông V... ở đường Larclause số 33 đi vắng một chút ở nhà ăn trộm vào lấy một cái giầy 100 đồng và áo quần. Ăn trộm bẻ song cửa sổ bằng cây mà vô nhà. Ông không nghi cho ai. Hỏi mấy người ở của ông, nói khi ông đi vắng ở nhà không nghe khua động chi cả.

Tòa tiểu hình

Ngày thứ năm 9 Mars, tòa tiểu hình nhóm xử, phạt mấy tên ăn trộm sau nầy:

Ng.-văn-Minh, trộm hàng dưới chiếc tàu « Chef Mécanicien Maithol ». Bắt đặng tại trận nó không phương chối cải nên bị phạt ba năm tù.

Chệc Trần-Long, nghề móc túi tại chợ-mới Saigon. Kêu án một năm.

Võ-văn-Yên, cũng là tội ăn trộm, bị phạt 6 tháng tù án treo, và 16 quan tiền va.

Vụ tên Khách-trú Huỳnh-Tài cang vì tội tàng trữ cho mướn phố, đinh lại thứ bảy.

Trộm súng

Hôm 3 Mars, lối 8 giờ rưỡi, khi đương bữa tối rồi, ông B... . . . viện quan sở Thương Chánh tại tiệm rượu Chaudốc mước lấy cây súng ống để trong phòng ngủ, mà khi vào phòng thì súng đâu mất. Ông không biết chắc mất bởi nào mà ông tưởng hồi 5 giờ 20 phút tới 6 giờ là lúc hai ông bà và mấy người con đi hóng mát dưới mé sông, cách nhà chừng 100 thước.

Chắc là kẻ trộm nhảy cửa sổ ngỏ ra sân tiệm rượu mà vào nhà. Lại một đôi giày vàng để dưới cửa sổ ấy cũng mất luôn.

Ông B... nghi cho hai tên cu-li tiệm rượu. Sở sen-đầm mỗ đường tra vấn có xét nhà hai tên cu-li mà không có thì chết.

Súng mất nầy hiệu «Darne» bi số 12, hai lòng, số 56.

Lửa cháy sở mía

Hôm 3 tây, lối 3 giờ khuya lửa cháy sở mía của Ng-văn-Chư ở làng Thanh mỹ-đông (gần bình)-Chưa biết lửa đâu mà cháy vậy. Nhờ cứu chữa mau nên không cháy lang ra nữa. Người không hề chi-hư hao chừng 200 đồng. Hương chức làng Thành mỹ-đông mở đường tra vấn cho biết duyên cớ tại sao lửa cháy.

Trung-kỳ

HUẾ

Việc cưới ở Mỹ-chánh

Việc mất cướp ở gần gare Mỹ-chánh ngày trước, bắn quân đã đáng, nay mới bắt được dứa hung thủ tra ra mới biết rằng vì vợ chính ghét vợ lẻ cho nên mới xui dứa đến cướp phá cho bỏ ghét.

Việc trong gia đình không thu xếp cho xong để đến nỗi sinh ra nhiều điều ván gió, làm cho phiền tai cả quan trên.

Cờ bạc các nơi nhà quê

Xem như năm nay cờ bạc các nơi nhà quê kém lắm, thiệt là nên mừng cho dân, so năm mấy năm trước mùa màng mất nhiều mà cờ bạc lại to, năm nay mùa màng khá mà cờ bạc ít. Nếu lòng người biết sự cờ bạc là vô ích mà bỏ đi như vậy thời thiệt là hay quá.

Sadec Tâm-chơn-Bang

Bạn hát xiệt của M. Andrẹ THẬN

Tối đêm nay 13 hát

tại Chợ-mới Saigon

Trong một cái rạp bề lớn

PREMIER PARTIE

1- Nhạt
2- M. Xiếu đi trên dây điều kiểu rất tài.
3- Hảo ngồi ghế trên đu thật thuở nay chưa có. M. A. Hảo
4- Người hình như rắn nhảo lộn nhiều cách la kỳ. Hảo, Tông
5- Lớp điều nầy cười thôi nôn ruột. et Xiêu
6- M. Sanh đi xe máy bánh trên gậy mới là tài.
7- Cô Mão nhảo lộn trên đu một cách đạn dĩ.
8- M. Chuyện đi một cái bàn hay lắm.
9- Hề Hảo điều lớp nầy ai cũng phải lắc cười.

Nghỉ 15 phúc

DEUXIÈME BARTIE

THÉATRE MODERNE ANNAMITE

" UNE FEMME INSTRUITE "

Pièce inédite en un acte et 4 tableaux spécialement composée en faveur de l'Empereur Indochinois de 8.000.00 $ par M. Hồ-văn-Lang, et qui a été jouée avec grand succès à Sadec sous le patronage de M. Klein, Administrateur, chef de province.

(Une analyse en français sera distribuée dans la salle tous les soirs).

DISTRIBUTION

1 Délégué administrateur MM. HỒ-V.-LANG
2- Le Trésorier. . . . . ANDRÉ THẬN
3- Un Chinois. . . . . H. TIBA (HUẾ)
4- L'Indien. . . . . A. HẢO et NHUNG
5- Le Chef de Canton. THƯƠNG-V.-CHẤN
6- Le Conseiller. . . . . HOÀNG
7- Le Maire. . . . . TÔNG
8- Un planton du Trésor. . . . . A. HẢO
9. La femme du Conseiller. Mlle JOSÉPHINE
10 Les deux Vedettes. . . . Mlle LUCIE et NGỌC

HÁT TÂN-KỊCH

Tuồng: **Vợ ngoan làm quan cho chồng**

Tuồng hát có 4 lớp của ông Hồ-văn-Lang đặt đặng hát giúp Quốc-trái Đông-pháp 6 triệu bạc.

Tuồng nầy hay và vui lắm, xin đến coi, có đủ mặt bổn bang làm tuồng. Đã có hát rồi tại Sadec ai coi cũng vui lòng và khen ngợi lắm. Đêm 14, bạn hát có mời các quan đề cho hội bảo-chương chủ-sự. Nên đến xem hay lắm.

Prix des places — Giá chỗ ngồi

Loge de 6 places tirong phòng 6 chỗ ngồi . . . . . 13$00
1 place de loge (Một chỗ ngồi trong phòng. 2 50
Première (ghế hạng nhứt). 2 00
Deuxième (ghế hạng nhì). . . 1 50
Troisième (ghế hạng ba). . . 1 00
Galerie (ghế giồi). 0 40

Lính đặng trả nửa phần ghế hạng ba và ngồi gian — con nít dưới 10 tuổi đặng trả nửa phần ngồi gian mà thôi.

Xin hãy mua giấy trước kẻo hết chỗ

Bán giấy trước: mỗi ngày: sớm mai, từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ rưỡi, chiều, từ 2 giờ rưỡi tới 5 giờ rưỡi, tại rạp hát xiệt Annam Chợ-mới Saigon.

AI COI HÁT « XIẾT »

PHẢI BIẾT

Gần cửa rạp hát xiệt Annam, trong bước ra thấy giữa sân bông bên tay trái, có bàn ghế sạch sẽ sắp bày đó là chỗ yến ẩm của MM. *Bửn* và *Si* để giúp khán-quan giải lao. Vậy coi hát đến lúc nghỉ, mời khán quan ra đó ngồi-dùng rượu, mát lắm. Hôi hôm thân-hào Saigon có đải bàn công-phải Bắc-kỳ một tiệc Champagne tại đây.

Kết quả cuộc quốc-trái

tại Namkỳ

(Ngày 10 Mars 1922)

1- Số người mua phiếu-trái. 2.852
2- Số phiếu-trái của họ mua 6.793
3- Cọng số tiền các phiếu-trái. 339 650
4- Tổng - cọng mười ngày. 2.061.900

Cùng bạn đồng chí

Xin các bạn đồng chí của *Nguyễn-tử-Thức, Lê-hoàng-Mưu, Trần-văn-Chim*, nếu ai chưa đọc, bài « *Kẻ-giữ cùng bạn đồng chí* » trong Lục-tỉnh Tân-văn số 1061.

Xin đọc lại cho kỹ, vì chúng tôi chưa gởi thơ riêng cho mỗi vị được, miễng là các bạn biết việc ích-lợi chung mà chớ bỏ qua. Ấy là ân thâm nghĩa dày đó.

Tên các bạn đồng chí chịu hùn mua phiếu-trái

1 Lê-thông-Vinh, chef de Canton Hưng-nhơn (Mytho) . . . . 20 đồng
2 Đỗ-như-Tòng clerc Vinhlong. 20 đồng
3- M. Huỳnh-văn-Vui, Maison Vincent Saigon. . . . . 10 đồng
4- M. Luân-Liên Patron de la Forge Rue Boresse Saigon. . 10 đồng
5- M. Pierre Hoàng-đình-Liêm, Secrétaire de M. F. Juvel Exploitation forestière Indochinoise Saigon . . . . . 20 đồng
6- M. Nguyen-tấn-Tài, M. Juvel, Khanhhoi. . . . . 20 đồng
8- M. Đỗ-văn-Đề, village Binhphan (Mytho) . . . . . 20 đồng
9- M. Trần-đình-Kiên, số 105 rue Legrand de la Liraye Saigon. . . . . 20 đồng
10. M. Châu-Siêm rue Chaigneau 14. . . . . 10 đồng
11. M. Lê-văn-Lễ Etudiée Mᵉ Frezagnese 99 Rue Pellerin . . 20 đồng
12- M. Nguyễn-tấn-Tài, Mᵉᵉ Jugel-Khanhhoi. . . . . 10 đồng
13. M. Nguyễn-văn-Nam, 42, Rue Fancault — Dakao. . . . . 30 đồng
14- Nguyễn-thị-Dậu . . . . . 20 đồng
15- Võ-văn-Cử Dinh-phước. . . 50 đồng
16- Ng.-văn-Bường 20
17- Phạm-văn-Lang. . . . . 10 »
18- Ng.-văn-Bông . . . . . 10 »
19- Ng.-văn-Chư. . . . . 10 »
20- Ng.-văn-Hai. . . . . 10 »
21- Ng.-văn-Măng. . . . . 10 »
22- Võ-văn-Chắm . . . . . 10 »
23- Nguyễn-văn-Của, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-văn . . . . . 50 đồng
24- Nguyễn-tử-Thức . . . . . 50 đồng
25- Trần-văn-Chim. . . . . 50 đồng
26. M. Đội bổn Nhựt Ô-ma . . . 20 đồng
27. M. Nguyễn v. Chinh dit Thai *marchand de bois à Binhtrước Biên-hòa ville* . . . . . 30 đồng
28. M. Đơn-phụng-Đường médecin Cholon . . . . . 20 đồng
29. M. Ng.-văn-Hoài, phó tổng minh-phú Bentre . . . . . 100 đồng
30. M. Trần-hiếu-Liêm, *Maire Binh-trước* BIÊNHOA . . . . . 20 đồng
31. M. Hồ-văn-Lang Tổng-lý bạn hát xiệt ! . . . . . 10 đồng

Tên những vị đã đóng bạc

MM. Ng.-văn-Của. . . . . 50 đồng
Ng.-tử-Thức. . . . . 50 đồng
Trần-văn-Chim. . . . . 50 đồng
Phạm-văn-Nông, de Mỹtho (Mandat télégr. n° 99 de 10 đồng). . . . . 10 đồng
Lê hoàng-Mưu . . . . . 50 đồng
Nguyễn-ngọc-Thái. . . . . 10 đồng
Nguyễn-văn-Chức, *Bulevard Paul-Bert*. . . . . 20 đồng
Trần-lân-Kinh de Bentre 30 đồng
Phạm-văn-Cang de Mytho 10 đồng
Lê-văn-Tho demeurant au 5e Quartier rue de Phong-phú Cho-lớn 10 đồng
Lê-văn-Hòa Commerçant rue Lagrandière Saigon . . . . . 10 đồng
Ng.-v-Ngan dit sáu Vàng de Phnom Penh . . . . . 10 đồng
Cao-tấn-Đô . . . . . 20 đồng

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 28 février 1922

Ông Nguyễn-văn-Thình, quản nhứt ở Thủdầu-một nay bổ đi giữ việc dưới quyền quan Tham-biện chủ-tỉnh Mytho.

Ông Nguyễn-văn-Lâu phó quản hãng ở Mytho nay bổ đi giữ việc dưới quyền quan tham biện Thủ-dầu-một.

CIRQUE JEUNE ANNAM

Ngày mai thứ tư 15 mars 1922

Đổi bản hát xiệt tuồi và đời tuồng cải-lương.

Diễn tuồng : **VÌ NHÀ ĐÁP NGHĨA** Cô giáo *Marguerite Tân*, thủ vở đào chánh.

Tuồng nầy có một lớp đào điên hay lắm. Xin hãy đến xem.

Bỏ qua rất uổng.

Ngạn quá ! Hiệp quá !

Ngày nọ hương-tuần H. . . tại làng Binhphấp (Mytho) sắn diệp đám giỗ, mới tổng làng đủ mặt, có một cụ hương-giáo no, đến dự đám, cụ ta muốn ra oai hùm-hổ hiếp đáp dân hèn, nên khi cụ hương ta bước vào thì thủ bộ X... rõ-ràng có cháo hỏi cụ ta theo lễ-nghĩa thường. Cụ hương-giáo vẫn muốn ỷ quyền-thế, để chẳng đáp lễ lại, còn mở lời mắn nhiếc thủ-bộ ...X trước mặt thập mục sở-thị.

Vậy tôi xin thay mặt cho cả bọn dân bị hiếp-đáp mà hỏi thử coi là cụ hương-giáo nào nói đó. Trả lời thử coi !? Dạn dành nhát đừng !

Ăn hiếp người còi thế, thật là tiểu nhân lắm !! Ai dám vỗ ngực xưng mình là cụ hương-giáo mãng thủ-bổ rồi coi đây tôi có dám bắm cùng quan Chủ-tỉnh Mytho và quan Chủ-quận Chợ-gạo xin thưởng cho người công không ?!?

Tôi vẫn thường thấy cái hủ tục nầy ở trong làng, hễ ai có quyền-thế thì hiếp-đáp mà hỏi thử coi là cụ hương-giáo nào nói đó. Trả lời thử coi !? Dạn dành nhát đừng !

Ăn hiếp người còi thế, thật là tiểu nhân lắm !! Ai dám vỗ ngực xưng mình là cụ hương-giáo mãng thủ-bổ rồi coi đây tôi có dám bắm cùng quan Chủ-tỉnh Mytho và quan Chủ-quận Chợ-gạo xin thưởng cho người công không ?!?

Tôi vẫn thường thấy cái hủ tục nầy ở trong làng, hễ ai có quyền-thế thì hiếp-đáp kẻ dân còi thế, thiết tưởng ch... ân C. . Ch... có giỏi chi đâu ?

Trần-văn-Chim.

Ngày 14 Mars 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà nước.	4 00
Ngân hàng Đông-Pháp.	4 05
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	4 00
Ngân hàng Chartered.	4 05

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

	Sớm mai *Tại Paris ngày 9 Mars 1922*	Trưa
Ngân hàng Đông-Pháp.	33 7/8	33 5/8
Ngân hàng Hongkong Shanghai. .	33 7/8	33 5/8
Ngân hàng Chartered.	33 7/8	33 5/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 9 Mars 1922

Ngân hàng Đông-Pháp.	48.40
Ngân hàng Hongkong Shanghai. .	48.40
Ngân hàng Chartered.	48.40

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 9 Mars 1922

Vụ lợi 2	[illegible]	Vụ lợi 5	1920	92	75
Vụ lợi 3	1915	78	25	Vụ lợi 5	1920	94	90
Vụ lợi 4	1915	84	25				

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Chợlớn bao trả lại giá mỗi một tạ 68 ki

Vinhlong.	4.30 à 4.35
Gò-công.	4.40 4.55
Bến-tre.	4.45 4.55
Cần-thơ.	4.50 4.55
Rạch-giá.	4.40 4.50
Giá thường thường bực trung. . .	4.35 4.55

Giá gạo chở đến nhà máy Chợlớn bao trả sanh càng bao lấy lường, giá mỗi trăm kilô

Gạo Aucthay n° 1 (25 % bể). . .	8.50 à 8.65
Gạo Nhựt-bổn n° 1	7.80 8.00
Gạo Xiam n° 3 (10 %).	7.30 7.45
Tấm.	6.10 6.60
Cám.	2.70 2.75

ĐỨC-THỊNH

Madame CHAVIN, Propriétaire

81, Rue Catinat, 81 — SAIGON

Tiệm tôi bán đủ các thứ hàng Bắc thật tốt. Bán sỉ và bán lẻ như: Đồ cẩn đồ đồng, đồ kiểu, đồ xưa, đồ chạm, đồ thêu bông vàng bông hạc, nhiều hột gà, bàng, xuyên thelacã, sa-hột, lượt lông đủ các màu lãnh bướm lụa có-đô. — Lụa quần-sanh, bố may mùng các thứ tổ bông và trơn đủ các màu, các thứ nón lấy, giầy hạ, giầy tây, giầy cườm, giầy bát, các thứ trà vườn bông. — Các thứ ghế đu và ghế thonet, các thứ tương đa và valise v. v.

Có bán hàng tàu, xuyến đen lãnh tàu, lãnh Bắc-thảo, hàng cẩm chân, châu xá, trướnglục-soan trắng v.

TIỆM

Đồng-hiệp-Hòa

55 nhà 89, đường Quai Norodom, Nam-Vian (PHNOM PENH)

Ngỏ cùng quới khách đặng hay tại tiệm tôi có trữ một thứ *châm-tấy* nhuộm lãnh nhiều hàng ta thiệt tốt để như không có thứ châm nào bì kịp của cách thức nhuộm cũng như thỏ châm ta mình vậy luôn luôn và gia đặng rẻ hơn nữa.

Như quới khách muốn mua thứ châm tấy nầy cùng các thứ mọi phẩm hay là thuốc đen nhuộm tại và cách thức nhuộm xin quới khách viết thơ đến tiệm tôi thì tôi sẵn lòng lắp đặt liền tức.

Còn cách mua trên đây muốn khỏi đến tiệm cũng đặng mà phải đến nhà giây thép tại chỗ quới khách ngụ đó đồng tiền rồi lãnh hàng cũng tiện vậy nghĩa là **Contre-remboursement.**

BA MƯƠI NĂM DANH TIẾNG

HỘ GIỎ — HỘ LAO VÀ CÁC BỊNH ĐAU NGỰC

Thì nên dùng thuốc chỉ-khái hiệu là :

L'ELIXIR PECTORAL au GAIACOL HAY LÀ

L'ELIXIR PECTORAL

của ông Hoffre, bào chế y-khoa tối-cổ

Tại tiệm thuốc của ông L. SOLIRÈNE số bốn mà thôi.

TẠI CHỢ-LỚN

HÁT TẠI GẦN ĐƯỜNG GIA-PHỦ VÀ ĐƯỜNG ARAS BI BINH-TÂY

CHỢ-LỚN

Bạn hát xiết lớn HARMSTON

Có đủ thứ thú

Chư-tôn có nhớ hồi năm 1913 và 1917 chăng ? Hãy đến mà xem nhiều cuộc tiêu khiển.

Mới hát lần đầu

Kể từ bữa 6 Mars 1922, chin giờ tối sắp sau, mỗi bữa đều có hát. Nếu chư-tôn đến xem thì sẽ cười ngất và sẽ thấy nhiều cuộc vui, và chư-tôn không hề tiếc công tiếc tiền gì đâm ấy.

Hát nhiều thứ lạ

Bổn-bạn tổng-lý vì muốn làm cho toại lòng chư vị khán quan, nên chẳng hề sợ tốn của hao công, bởi thế cái bổng-lộng của bổn bạn sắm ra rất nên to rộng, dầu mưa lớn thế nào cũng không ướt.

Hãy đến coi sở thú

Có con voi nhỏ Joe... Joe... voi lớn, cọp, beo, gấu, chó rừng, khỉ và ngựa rằn.

Mỗi bữa hát đều có hát thú

Mỗi ngày từ 7 giờ sớm mai đến 6 giờ tối

Nên mua giấy trước dặng có chỗ coi, đến mua tại *Imprimerie Saigonnaise* 15, 17, 19 đường Catinat tại đây có bán luôn luôn trong lúc bạn hát xiết nầy có tại Cholon.

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi.	15$00
Phòng 1 chỗ ngồi.	3 00
Ghế hàng trước.	2 00
Ghế hàng nhì.	1 50
Ghế hàng ba.	1 00
Ngồi giảng (cho người Bổn-quốc).	0 50

Con nít và những lính vỗ trừ ra đội được phép trả tiền phân nửa ghế hàng nhì và hàng ba.

Xe máy đạp hiệu ALCYON

đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía máy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía máy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trương thì M. Trần-văn-Thình hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

Nhứt hạng bảo chế sư

Kế nghiệp cho ông G. RENOUX

Ở NGANG NHÀ HÁT TÂY SAIGON

THUỐC HIỆU

Capsules de Santal Salolé Thomas

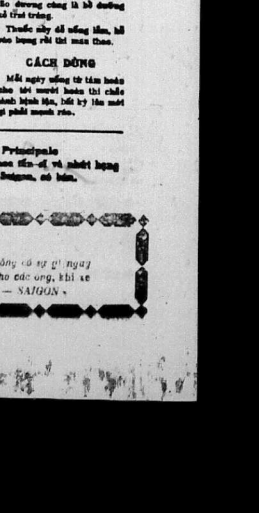

Khi trước ông lương-y Rochesson có chế một thứ thuốc hiệu là Đông phương Thần-trước's Santal Citrin tinh.

Trong tờ « *Times-bão* » tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông lương-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như vầy :

Thuốc nầy lang sơn (huốc Copahu và Cubèbe nầng nề có hại mà mùi thơm ho ; còn nồng ho nhiều cũng không phải-lý nồng nề rồi cái mùi nước đái cũng phải khác ra, nó trong vòn ngày sẽ thấy hiệu nghiệm nó.

Thứ thuốc Santal của ý viện đến nồng nề đi đặng 25 năm nay, nồng nề vào thì lại thấy, bỏ thôi.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhốt vị gaiol vào trong Santal tinh khi cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trợ lẫn đương cùng là bổ dưỡng bổ thứ trùng.

Thuốc nầy để uống lắm, bổ vào bụng rất thì mau thảo.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ tám hoàn cho tới mười hoàn thì chẳng kinh hãi gì, hễ ăn mới gì phải mau rửa.

Tại tiệm thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE, là bào chế y khoa tấn-sĩ và nhứt hạng bảo-chế y-sanh ngang nhà hát Tây Saigon, có bán.

Hỏi các ông chủ có XE-HƠI !

Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm,

XIN CÁC NG NHỚ LẠI ! Tại hãng Đông-Pháp bảo-hiểm mà bảo kiết cái xe hơi của các ông thì các ông được có tới 30 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác. Xe của các ông có sự gì ngại *hiem thì hãng bồi thường lập tức.* Khi vậy các ông viết vài chữ cho hay, hoặc lại nói miệng, hay là gỡ dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì, *hãng liền đem xe khác lại thế hoàn cho các ông,* khi xe các ông vì hư mà chẳng chạy dặng.

Xin hỏi hãng : SOCIÉTÉ FRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT *Đường Lefèvre số 27-29 — SAIGON.*

PHAI HÚT THUOC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG **G. RENOUX**

bổ ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỷ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi khứng đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiêu hiền đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tân, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ỷ theo toa của quan thầy.

PHAI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY NÀI CÁI KÝ TÊN : **MIDY**

SANTAL MIDY

SANTAL-MIDY

(Sân-tan Mi-dy)

Thuốc nầy hiện và tinh hảo để trị bịnh *đau lâu*, mới cũ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thực).

Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu **MIDY.**

Buôn bán lớn số. 8, Đường Vivienne. Paris.
Trong mấy nhà Thuốc.

Có một mình nhà thuốc **Pharmacie Principale** của ông **L. SOLIRÈNE** *ở ngang nhà hát Tây Saigon có bán mà thôi.*

ĐAU NHỨC GÂN CỐT. NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu cớ gì, hễ uống thứ *SIROP FOLLET* thì mạnh thiệt.

(Trong sách thánh được của ông **BOUCHARDAT** có lời ban ngợi khen)

Uống nó ngủ an giấc. Khi thức dậy không lưng áo nhức đâu

Tiêu đàm

Bợm-bãi thua trí đờn bà

Cổ kia lịch sự và lanh lợi vô song, rủi **lấy nhằm thằng chồng khờ dại.** Ngày kia trong lúng có đám kỷ-yến, cả ta nữa sồn quần áo cho chồng và biểu chồng phải đi đến đinh mà tế thần. Anh chồng khờ mặc đồ mới vô, thì lấy làm khoái chí, bương bả thôi lên ngựa, cỡ ý trông ra có, gặp người quen biết mà khoe chơi, song rủi chẳng gặp ai quen cả. Tới gốc cây kia, anh ta gặp một cậu bợm, bèn nhảy xuống ngựa mà làm quen rồi hỏi rằng : « Anh nhằm coi tôi ăn mặc đồ nầy có bảnh lảnh chang ? » Cậu bợm ta tính trong bụng thì trả lời rằng : « Thiệt là bảnh lảnh, song cách điệu của anh chưa ranh ! »

Anh khờ nghe nói cách điệu mình chưa ranh, thì hỏi phăng tới, và nằn nì xin cậu bợm chỉ giùm. Cậu bợm biểu anh khờ cởi áo cho cậu ta mặc, và đưa ngựa cho cậu ta cỡi đi qua đi lại mà chỉ cách điệu cho mà coi. Anh khờ tưởng thật, cởi áo đưa tức thì. Cậu bợm mặc vào, nhảy phóc lên lưng ngựa mà nói rằng : « Anh hãy rằng mà coi cho kỹ đa nghe ! Cách điệu tôi muốn chỉ cho anh là cách điệu nầy đây ». Dứt tiếng quất ngựa sải đi mất.

Anh khờ dừng ngó theo, mếu máo, chẳng biết tính sao theo kịp, phải trở về học lại với vợ, bị vợ nọc cho một hồi buồn xo.

Vợ tính đặng mưu hay mới biểu anh khờ phải mau mau đi kiếm cậu bợm, hễ gặp mặt mựa chờ lại gần, phải mau chạy về cho chỉ ta biết. Anh khờ đi cả buổi mệt đứ, mới nhớ lời đàm ký yên ben đi thẳng tới đinh. Vừa tới, bỗng thấy anh bợm gạt mình, bèn mừng quýnh, bương bả chạy về kêu vợ.

Chỉ vợ mở rương lấy một chiếc vòng và để lại nhà một chiếc hoa tai, rồi theo chồng tới đinh. Chỉ vợ thấy rõ bợm rồi biểu anh khờ trở về coi nhà, còn chỉ ta thì ra ngõ gần miệng giếng mà đợi cậu bợm. Giây lâu, cậu bợm muốn lên ngựa đi, mà thấy ngựa đã mệt nên dắc lại giếng kiếm nước cho uống đã.

Chỉ lanh lợi thấy cậu bợm lại gần, thì làm bộ khóc nước. Cậu bợm thấy vậy, hỏi; chỉ lanh-lợi mới trả lời rằng : « Tôi coi hát từ trưa đến bây giờ nực nội quá, muốn lại đây kiếm chút nước rửa mặt, chẳng dè tôi vừa khum lưng múc nước thì nó lọt xuống hết một chiếc vòng, hai chiếc ca rà và một chiếc hoa tai. Phải của tôi sắm thì chẳng nói chi, cái nầy của chồng tôi mới cưới; nếu về nhà mà không của đủ, chắc nó nghi ngại tôi cho cha mẹ tôi, không cũng cho trai đánh tôi chết mà chớ. Xin cậu ra ơn xuống kiếm giùm làm nghĩa ».

Cậu bợm nghe nói có lòng thương xót đến, lại thấy chỉ kia nhan sắc mặn mà, liền chịu ra ơn vì tôi thảm nhà cửa, tào ho. Chỉ lanh-lợi nói rằng : « Nhà tôi ở chẳng xa, chồng tôi tên « Ngộ-Quá », còn tôi vốn thiệt « Lại-Coi ». Cậu kiếm dặng giùm tôi sẽ đắc về nhà đền ơn một bữa. » Cậu bợm nghe nói khoái ý, biểu chị lanh-lợi nắm cương ngựa và coi đồ ; cậu ta mới cởi áo quần để một bên, rồi bò lần xuống giếng. Khi chỉ lanh-lợi thấy cậu bợm đã xuống giếng rồi, thì tôm hết quần áo, thoát lên ngựa chạy tuốt về nhà. Cậu bợm lặng kiếm hồi lâu chẳng dặng, ngột quá, nên phải trồi lên, ngó công mà chẳng thấy cô nhan sắc khi nãy, thì biết mình mắc mưu, song cũng gượng kêu : « Bớ vợ chú « Ngộ-Quá », bớ cô « Lại-Coi » hãy trả quần áo lại cho ta. » Nhằm lúc vắng hát, thiên hạ ra rần rần, nghe la ăn ồi, tưởng là có việc chi chay lại coi thì thấy cậu bợm lã lô, hỏ người mới giận, kẻ thì chưởi người thì mắng chôi tơ-bơ từng bừng.

Cậu bợm tức cầm gan, song nghĩ lại vay trả ấy lẽ hằng, phải cam tâm chịu nhục.

N. T.

PHARMACIE PRINCIPALE

Của ông L. SOLIRÈNE, quản-bào-chế hạng nhứt ở đường Catinat và đường Bonnard trước nhà hát Tây, SAIGON

RƯỢU THUỐC TRỊ BỊNH THIÊN THỜI

ÉLIXIR ANTICHOLÉRIQUE HOLBÉ

Đã nhiều năm rồi thiệt là hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG

Một là phải dự phòng trước :

Trong cơn cổ thời khí, muốn tránh khỏi bịnh dịch, thì phải uống trước khi ăn cơm một muỗng cà-phe *Rượu Anticholérique*, sớm mai và chiều cũng vậy.

Hai là : Khi chẳng hạnh :

Khi bị thiên thời rồi (ấu tả nhiều lắm cũng là một mất hết sức) uống bịnh phải uống một muỗng cà-phe *Rượu Elixir Anticholérique*, cứ một chập 10 phút đồng hồ thì uống một muỗng hay là 5 phút cũng đặng.

Lại nữa, phải thoa rượu chỗi cho nhiều cả mình người bịnh. Rồi thì cho uống cà phe hay là trà tàu nóng, phải pha rượu Rhum, rượu Manh, hay là rượu Annam cũng đặng.

Thuốc rượu *Elixir Anticholérique* là một chữa bịnh thiên thời lắm, lại làm cho người bịnh mau mạnh.

Mỗi người nên mua một vài chai mà dự phòng đặng khi nào có bịnh thời khỏi ma trí.

Giá mỗi ve ..... 0$50

Có mua thuốc nầy phải coi cho kỹ cái tên SOLIRÈNE, và hiệu con rồng có cầu chừng kẻo lầm sự giả mạo.

DẦU

ESSENCE DE MENTHE

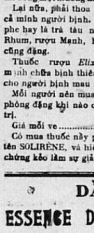

THỨ THƯỢNG HẠNG

của

ông L. SOLIRÈNE

kế nghiệp cho

ông Renoux

Kế quyền cho

HOLBÉ và RENOUX

Khử độc rất hay vị nước độc, đau gan cốt, đau xóc hông v.v. rất thần hiệu

Vọ trên nắp trắng

Giá mỗi ve ..... 0 $ 80

Giá mười ve 2 00

Các nhà phú hộ ở nhằm chỗ không có đèn điện khi thì nên mua đèn hiệu TITO LANDI thắp bằng dầu sáng mà dùng.

Đèn nầy tốt hơn các hiệu đèn khác.

Có trữ bán sỉ tại hãng **EMILE PEYSSON** *ở Saigon, ngang nhà hát Tây, mốn hỏi số 4*

Trị bịnh như thần

TRỊ HẾT BỊNH VÀ KHÔNG CÓ TÁI LẠI NỮA

Ai bị TIM LA hãy uống thứ thuốc BI-IODURAL NOVAT thì hết bịnh	Ai ho lao, ho tồn, đau phổi lâu ngày Ho uống thuốc chi không hết thì nên dùng thứ thuốc KREOFOS NOVAT
uống một ngày bốn viên	Uống một ngày chừng bốn hay là sáu viên

Hai thứ thuốc nầy không có phạt tí, và uống nó thì không sĩ biết.

Hãng nầy có bán thứ rượu chát đỏ và trắng hiệu **VINS BERNOND DE BORDEAUX** của hãng Bernond đã lập ra hơn một trăm năm.

Bán nguyên thùng. Giá rẻ và rượu lại tốt thượng hạng.

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 46 — CHOLON

堤岸亏廣馨金舖

Bổn-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho qui-khách tiện gót, nên năm 1921 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46.* Nếu qui-khách có mua vàng lá thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn **PHI-HÔNG** thì khỏi lầm đồ giả.

CHOLON, SẦM-QUẢNG-HUNG,
Cẩn cáo,

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bành trước, tay cầm lồn lên xuống được đồ chận bánh.

Bánh sắt cùng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là : ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp môn bài 68.

Như mua được hộp họa hình « **LA NOUVELLE CHAMBRE CLAIRE UNIVERSELLE** » thì mỗi người đều vẽ được khéo các thứ sơn thủy, hình, vân vân.

Hộp họa hình nay làm rất kỷ và đóng làm.

Hãng **EMILE PEYSSON** *ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 làm Đại-biểu.*

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, dầu thiện nghệ dầu ham chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có ; tính theo giá bèn, Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v....

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình về nghề vẽ cửa (Peinture) bán sỉ bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lồng hình chạm khéo lắm, thờ nào cũng có, nhiều bộ hình khắc, chạm tối lắm.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có bịu kiếng, giấy, đủ thứ thuốc sang hình.

Giấy Brouure 1/2 brillant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì 5 $ 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiểu để làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

FABRIQUE de CASQUES EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

MARQUE DÉPOSÉE

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LIA TẨM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIẾT

308 Quai de Belgique. — SAIGON

Kính trình qui vị biết, chúng tôi mới mở mối tiệm làm nón bằng cây lia (liège) tẩm cao-su. Vậy xin qui vị chiếu cố đến nghề mới là của chúng tôi dụng nên ở trong xứ mình.

Những nón của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc chắn lắm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có sâu mọt được, những đồ phụ tùng làm nón toàn là hạng tốt giá hạ hơn các nơi.

Chúng tôi có để đồ về nghề là *n* nón theo **phương pháp âu-châu.** Vậy chúng tôi đoan chắc có thể làm đúng y như kiểu riêng của các nhà buôn nón đặt chúng tôi làm, nhà buôn nào muốn mua cốt nón bằng cây lia (liège) để về lợp lấy, chúng tôi cũng bán.

Có để bán tại tiệm **ĐÀO-HƯỜNG-NAI 46 - 48** Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên bán những đồ **Mỹ** nghệ của con nhà Nam.

Kính trình
DƯƠNG-VĂN-THIẾT

Nếu qui vị muốn bải ban điều chi về việc buôn bán, xin viết thơ cho M. Dương-văn-Thiết, 308 Quai de Belgique Saigon. Gởi in (tirage) là thứ *cây* 8 *ân-chỉ* thường dùng làm rồi ve và tên nón.

OÁN-HỒNG-QUÂN *THỨ SÁU* in rồi, thứ bảy còn tiếp

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ bằng pha-ly, bằng sành, đồ bạc, dao, nĩa, muỗn, mức, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Epicerie Saigonnaise HÔNG-VĂN et A-PHÁT 145-147-149, rue Catinat SAIGON

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, dem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement.)

Xin qui quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm làm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có đóng sẵn xe kéo cho mướn cũng là xe nhà.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lập tiệm cho nên đóng xe kéo chắc chắn và kỹ lưỡng lắm mà lại bán giá rẻ hơn mấy hãng khác.

Lời rao

Cho mấy chủ xe keo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12 $ 50

Ruột (chambres à air) 5 $ 00

Bán tại Hãng nấu Cao su, ở đường Dousumont Saigon.

TIỆM ANNAM

Đóng giày và mọi

Y phục Langsa

Lê-văn-Bền, *Kỹ-nghiệp*

cho nhà PHÚ-TOÀN

17-19, Rue Amiral Courbet (Hôtel Central)

SAIGON

LỜI RAO ĐẤU GIÁ

TỈNH SOCTRANG

Chỗ, ngày và giờ đấu giá : Tòa-bố Soctrang, ngày 15 avril 1922 chín giờ sớm mai.

Đồ đấu giá : Lãnh cai quản nhà hàng Bungalow Soctrăng.

Số tiền bộ định chừng 6000 đồng

Tiền thế chưn tạm và thiệt : 150 đồng bạc và 1000 quan.

Chỗ để gởi tờ thể lệ về cuộc đấu giá nầy đặng phép coi tại 1er Bureau (le Section) Gouvernement Saigon và tại Tòa-bố Soctrăng.

Soctrang, ngày 30 Janvier 1922.

Quan Thanh-biện chủ tỉnh.

Ký tên coi không rõ.

SOCIÉTÉ INDOCHINOISE DE TRANSPORTS

Tại sao mà xe hiệu **FORD** *thiên hạ dùng nhiều hơn hết?*

Tại nó rẻ hơn

Nó ít tốn hơn và

Gọn gàng nữa

Hơn 400 cái xe **FORD** *chạy trong Đông-Pháp rồi*

Giá xe 5 chỗ ngồi..... 1.978 $

Giá xe Camion 1 tấn..... 1.800

NÊN ĐẾN MÀ COI HỎI CHẠY THỬ TẠI : **Société Indochinoise de Transports** *4 rue Filippini, SAIGON*

Có bán Caosu MICHELIN **Đại biểu**

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy đươn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hỏi trước của ông HOLLÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nối tới hàng hai — hãy sử kẻ nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu cùi quản từ có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIỆN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không

PENSIONAT

Khuong-huu-Phung.

VINHLONG.

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Nuôi kỹ, dạy cẩn. Thường năm thường thi đậu nhiều; nên học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bổn-trường mới mở thêm rộng ước đặng ba mươi chỗ ngủ:

Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, tựu trường sẽ có chỗ sẵn.

Pension complète.

Gia tiền trường:

Lớp nhứt (thi bằng cấp sơ-học) và lớp nhì	14$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	13 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	12 00

Demi-pension.

Lớp nhứt, và lớp nhì	7 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	6 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	5 00

External.

Lớp nhứt, và lớp nhì	4 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	3 00
Lớp sáu (học chữquốc-ngữ)	2 00

Cách-thức trường có in sẵn tự bổn; xin viết thơ hỏi, bổn trường lấp-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường : 17 février 1922.

Hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 có bán đủ thứ đồ ỷ phục cho đờn ông và các cậu trai đặng. Đồ đi tốt theo cách văn-minh, mà giá lại rẻ hơn các nhà buôn bên Đông-pháp.

Có bán áo sơ-mi, cà-ra-vách, nón đi chơi và nón cối nựa, đi máy bay đi xe hơi, vớ, giày, vớ và quần áo cho con nít, dầu thơm, đồ để dùng đi đường, đồ dùng họa hình, đồ để chơi Tennis, đá banh, vân vân.

Thiệt khéo hạng thứ

TIỆM-HỌA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme Saigon.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hanoï. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ các-hạch có biên rõ thước tắt giá cả và phương pháp phân minh.

Dau đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kẽm là đồ theo phong thổ nê trược trong xứ thường hay bị ten sét. **DÙNG THỨ NẦY ẮT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trữ bán

Ở đường Ohier — SAIGON

ROB THOMAS

Thuốc nầy là một vị lấy độc thượng hạng được lọc rất nên mạnh, cho nên khi các thứ thuốc khác, hoặc có chỉ SALSEPAREILLE hoặc có chỉ IODURE DE POTASSIUM mà uống vào trọ trọ, chỉ kể dùng đến thuốc nầy thì thấy thần hiệu liền.

Nó có thì chận lại tức thì chẳng cho các bịnh đại-độc như tiêm la hột soài, sang độc vân vân . . . đầy phát lâu ngày mà phải lên lọc.

Mỗi ngày uống hai muỗng lớn, sớm mai một muỗng trước bữa cơm, chiều một muỗng cũng trước bữa ăn cơm.

Thuốc ROB THOMAS nầy dùng mà lấy độc thường cũng đặng, song phải uống lâu hơn, mỗi ngày uống một muỗng nhỏ mà thôi, sớm mai một muỗng chiều một muỗng.

Có một mình nhà thuốc **Pharmacie Principale** của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

ĐƯỜNG LURO MÔN BÀI 99 VÀ 101

ĐẤT-HỘ (SAIGON

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: xe mui, xe hai hành, xe kiểu, xe kéo,xe bò; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kiểu thời, sơn xe thiệt khoe, làm nệm, mui xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ nếu lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây giá tại bên tây chở lại, cao-su đặt đi thay trong hành, kiểu đầu tây, đồ bắt kể xe độc chiếc và xe song mã hãng đa tây may rất khéo và chắc, chẳng phải sợ, chuông đạp bằng hành đồ thắp đèn khi đi theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cái một qui khách có dịp đến thăm hỏ xin ghé lại tiệm tôi một khi trược coi cũng cuộc cầu tài làm, sau có dịp đồng mến chỉ đi thiệt cũng giúp làm người thì tôi rất cảm ơn ấy.

Cảm chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thêm môn thì cũng gởi cả tài viết long hầu đáp.

ĐÈN LÒA *đốt có màn sáng,*

hiệu BEST WIZARD.

Ít tốn dầu,

không hang hao,

Sáng trắng ngọn.

Không hay nghẹt.

Dễ đốt.

RẺ

Nói Nam kỳ có một mình tiệm

TRẦN - QUANG NGHIỆM

84 *đường Espagne Saigon*

Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

Trong lục-châu qui vị nào muốn dùng rượu chát trắng và đồ thiệt tốt làm bằng nước trái nho thì nên đến hay là viết thơ cho hãng **ÉMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bai số 4.

Nghĩa dân quận mới

Toại thay hiền bật tâm kinh, châu vẻ Hiệp-phố. Hết may mắng, rất qui hóa thay, cho quận mới Traôn. tổng Bình-lễ và Định-an gặp đặng quan Tri-huyện chủ quận qui xứng Văn-thế-Lộc.

Tăng nghe danh ngài là một đứng cao-minh, khi còn làm Thông-ngôn Tòa-bố Travinh, năm 1916.

Âu-châu phải cơn khói lửa, ngài ra diễn-thuyết cho linh-thợ sang Pháp, ngôn ngữ như lưu, ngài đắc kỷ công hiệu quan trên rút ngài về Saigon. Nay ngài đảo nhậm quận mới Traôn chưa đầy 8 tháng, thật là tài đức hoàn-toàn; tánh tình liêm khiết, lấy nghĩa đỡ dân, ra ơn nhuần chúng.

Mới đầy ngài và Cai phó-tổng Ban-biện và Hội-đồng, đi diễn-thuyết cuộc quốc-trái trong 2 tổng, mỗi làng ngài cất nghĩa rõ thấu cái mục đích cuộc quốc-trái nầy lời lời chung cho quê-hương ta là dường nào.

Mấy ông Hương-chức và diền chủ trong tổng Định-an đặng nghe những lời tràn-trong của ngài. Ai ai cũng tỏ sắc vui mừng đều xưng tụng đức ngài đáng là phụ-mẫu chi dân.

Thiết tưởng từ 1914 đến bây giờ cũng nhiều cuộc quốc-trái chẳng có cuộc nào thanh hoàn bằng cuộc quốc-trái nầy. Suy trong tổng Định-an là tổng phồ mọn trong tỉnh Cần-thơ. Trong tổng có 8 làng dân số 3.550 tên, diền thổ 10.000 mẫu viên quan Hương-chức cùng hào phú danh giá; có lòng sốt sắng kỳ tên mua 600 trái-phiếu trước mặt quan chủ quận hứa rằng ngày 10 tháng mars sẽ đóng tất số tiền ấy.

Bởi cớ nào quốc-trái thanh hành như thế? Tôm lại: bởi chí nhiệt thanh mến đức Tân-quan, vì nghĩa đồng-chẳng bảo tồn hậu vận.

Và lại thầy Cai tổng Định-an và thầy phó tổng Bình-lễ là anh em ruột, đều hết lòng sốt sắng cuộc quốc-trái nầy, thế thì tổng Bình-lễ có châu-thành Traôn chẳng dưới 600 trái-phiếu. Như vậy quận mới Traôn chắc có 12.000 trái-phiếu nhơn 50 đồng đặng 600.00 đồng.

Tôi ước trông 4 quận trong tỉnh Cần-thơ, ngoài ra 3 kỳ mỗi mỗi khỏi đoan cuộc quốc-trái nầy cho đặng thanh hành như thế, có lo chi số 6.180.000 đồng chẳng kết quả.

Chúc cho quốc-trái thanh hành, ba kỳ liên lạt phước danh châu con.

NGUYỄN-VĂN-THỜ. Hội-đồng Định-an.

N.B. — Tôi riêng tưởng ông Văn-thế-Lộc, vẫn là một viên quan công bình chánh trực, mà nếu hôm nay quận Trà-ôn được ngài làm chủ quận, thì chắc là chúng dân cả quận sẽ được nhờ ngài lắm việc hữu ích.

Và sẵn dây tôi xin thay mặt nội bọn Trà-ôn mà xin với quan chủ quận Văn-thế-Lộc một điều : vẫn lúc nọ tôi có tạm bước đường ghé Trà-ôn, viếng MM. Lê-Mai, Đặng-văn-Chiểu, giáo Út, thôn-trưởng Mạp (P. T.) và các bạn khác, thì có lắm người nói rằng Trà-ôn là một chỗ phiền ba thị tứ, còn nhẫm lại nhà công-sở tại chỗ ấy, không xứng với cái danh giá chợ Trà-ôn, vậy nên ai ai cũng ước xin quan chủ-quận tu bổ nhà công-sở ấy lại thế nào, cũng là tạo lập một nhà công-sở khác cho xứng đáng.

Thiết tưởng lời ước xin của bạn dân Trà-ôn không phải là không **đích-đáng**, vậy cầu xin quan chủ-quận trước hết lâm thế nào quận Trà-ôn phồng trái cho thắng số và sau sửa chỗ khuyết-điểm ấy lại cho hoàn-toàn.

T. V. C.

HÃNG

ông P. Ribeyrolleset Cie

10, Place du Château d'eau, Saigon

số 10 gần giồng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHUELE.

Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.

MÁY TỐT CHẮC — Ai muốn sắp đi thử sảo, thì chỉ giùm không an tiền công.

Lời ngỏ cùng các vị điền chủ !!! Hãng **EMILE PEYSSON** ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán một thứ thuốc hiệu **RATINOL SPÉCIAL** để giết chuộc ngoài ruộng **MÀ THÔI**

Như dùng thuốc nầy thì phải giữ cho khéo, **ĐỪNG CHO CÁC LOẠI VẬT TRONG NHÀ NÓ CÒN ĐỢN VÌ THIỆT HẠI LẮM.**

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadal"

Ở đường Catinat, 120

HOA ẢNH CÁCH HUÊ-MĨ

Hình lộng quyền	
6 miếc giá	5$ 00
12 miếc giá	9 00
Hình Cartes postales	
12 miếc giá	4$ 00
Hình nhỏ	
12 miếc giá	0$ 85
Hình dán giấy hình : 3 miếc giá	0 50
Hình dán giấy thông hành : 3 miếc	1 50

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình,

Đồ phụ dùng về bảng đầu : Các thứ màu, Viết chì màu, đồ vẽ, bố, bàn chải, chơn bàn, hộp dựng đủ đồ dùng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Mau nhuộm mũt hảo hạng nhuộm đủ thứ hàng giè : Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá và mac-lac,

HAI MƯƠI NĂM

DANH TIẾNG !!!

TRƯỜNG-SANH

VẠN-BỊNH

HỒI-XUÂN

PHẢN-NHƯỢC

VI-CƯỜNG

NHỜ BỞI THUỐC NGƯỜI HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cường kiện tráng kiện tinh-thần, bất kỳ là hạng nào cũng đều dùng được cả.

Những kẻ thể cốt nước lợt suy giảm vội thấy ngày càng ăn dã thêm mau, mà bổ uống thuốc nầy thì ăn đặng cơm lần thành đồng, mặt mày tươi trắng, cơ thể lợi, tráng lại như xưa.

Cần như con ai biếng ăn, đến ba chất mệt cũng nê đặng, kẻ hao tổn tinh-thần, mà bổ uống thuốc nầy vào thì mạch nở lần-lần, da thịt đỏ sáng, tinh-thần tráng kiện, khác xa hẳn cái cảnh biết dường nào.

Mỗi ve đều có kẻ theo một cuốn sách nói rõ các điều thần hiệu của thuốc, cùng là chỉ cách dùng rất kỹ càng.

Có bốc tại tiệm thuốc **Pharmacie principale** của ông **L. SOLIRÈNE**, là đại-như-đường ở Khơn, ngang nhà hát Tây, Saigon.

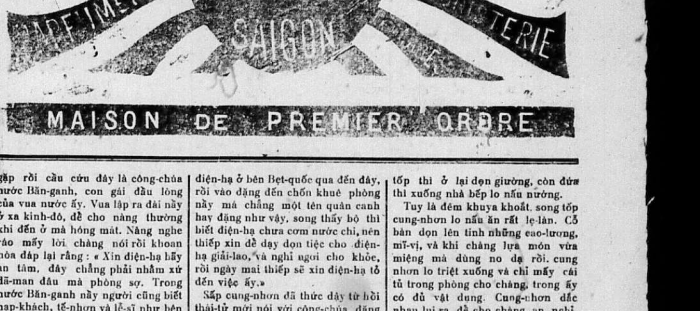

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Chàng thấy giường sắp rất nhiều, mà có một cái thì để trên cao, còn bao nhiêu, dưới thấp. Những cung-nữ thì ngủ mấy cái giường dưới ấy phòng khi phục sự công-chúa, còn công-chúa thì ngủ ở giường trên.

Thấy ngán nấp như thế thì chàng biết công-chúa là người nào rồi, khỏi phải lầm. Chàng bước lên gần bên giường công-chúa, không động thức nàng mà cũng không động thức kẻ cung-nhơn nào cả. Khi chàng đến vừa gần, thấy nhan sắc công-chúa thật là thiên kiều bá mị, trên đời có một, dưới thế không hai, cho đến đời vừa xem qua thì ngọn lửa tình đà lừng lẫy. Chàng nói thầm như vầy : « Trời ôi ! Cái phần ta nó xui ta đến chốn nầy đặng có lấy dây oan trái buộc chơn ta hay sao chớ. Ta những giữ mình đặng thong-thả thuở nay rồi. Ỷ là nàng còn đang ngon giấc mà coi dẹp thế nầy, thoảng đến khi nàng thức dậy mở cặp mắt ra nữa cho đủ lần thu thủy vẻ xuân sơn, mẹ ôi! chắc ta hết trông lược khôi lượng sóng tình rồi đó. Vậy thì ta phải tính tới cho xong, chớ để đến chốn nầy, rồi trở ra không, thì ta phải chết mà chớ, lại thêm gặp cơ hội nầy ta phải cần tính tới mới trông còn tánh mạng.

Nghĩ suy như vậy xong, và vì nể cái phẩm giá và nhan sắc của nàng, thái-tử qui gối xuống, thấy cánh tay nàng bày ra, tròn như ống chỉ, mà da trắng tuyết phải nhường, chàng bèn nắm lấy chéo tay áo rộng của nàng mà kéo ra nhẹ nhẹ.

Công-chúa giựt mình mở mắt, và thấy một người trai trướng mạo khôi ngô ỷ phục tề-chỉnh ở trước mặt mình như vậy thì lấy làm lạ mà sửng-sờ, nhưng chẳng có tưởng chi là khiếp sợ.

Thái-tử thừa dịp ấy ; chàng cúi đầu sát đất rồi ngước lên mà rằng : « Kính cùng công-nương, việc tính cờ đâu khiến cho một vị hoàng-tử đến đây nếp mình bèn chơn hạt ; tôi đây vốn thật Đông-cung của vua nước Bẹt, mới hôi hôm qua trong lúc ban mai còn đang dự một cuộc đại-diên trong nước, đến nay lại ở chốn nầy là chốn tôi chưa biết đặng, vậ nên công-nương không ra tay che chở, bảo-bọc cho, thì e tôi không còn hậu đó. Tôi cúi xin công-nương cứu mạng nầy thì ơn đức ấy sánh tày trời biển. Tôi dám xin tưởng rằng không lẽ nào mà lòng nhân-từ chẳng vậy chung một chỗ với cái sắc nước, cái hương trời và cái phong-nghi ấy.

Nàng công-chúa mà thái-tử may gặp rồi cầu cứu đây là công-chúa nước Băn-ganh, con gái đầu lòng của vua nước ấy. Vua lập ra dải nầy ở xa kinh-đô, để cho nàng thường khi đến ở mà hóng mát. Nàng nghe rào mấy lời, chàng nói rồi khoan hòa đáp lại rằng : « Xin điện-hạ hãy an tâm, đây chẳng phải nhằm xứ đã-man đâu mà phòng sợ. Trong nước Băn-ganh nầy người cũng biết nạp-khách, tế-nhơn và lễ-sĩ như bên qui quốc vậy. Nào phải đợi chị tiện thiếp ông-bộ điện-hạ, dầu trong dải nầy hay là khắp trong nước cũng vậy, ai gặp điện-hạ thì cũng ái kinh ngài mà thôi. Xin điện-hạ chớ lo, lời thiếp nói không hề sai chạy.

Thái-tử muốn tỏ lời tạ ơn công-chúa có lòng hạ cố đến mình như vậy nên qui đầu làm đại-lễ, thì công-chúa chẳng để cho chàng nói ra, tiếp luôn rằng : « Thiếp vẫn muốn hỏi cho biết coi nhơn phép mấu chi mà điện-hạ ở bên Bẹt-quốc qua đến đây, rồi vào đặng đến chốn khuê phòng nầy mà chẳng một tên quân canh hay đặng như vậy, song thấy bộ thì biết điện-hạ chưa cơm nước chi, nên thiếp xin để dạy dọn tiệc cho điện-hạ giải-lao, và nghỉ ngơi cho khỏe, rồi ngày mai thiếp sẽ xin điện-hạ tỏ đến việc ấy. »

Sắp cung-nhơn đã thức dậy từ hồi thái-tử mới nói với công-chúa chàng vài lời khi nãy, nội bọn thấy chàng đứng bên giường công-chúa thì lấy làm lạ vô cùng, chẳng biết chàng làm sao mà vô đến đó không một ai hay như vậy. Bọn cung-nhơn nghe công-chúa nói với thái-tử mấy lời thì mau choán áo và đứng chờ công-chúa dạy việc dặng có đi làm.

Mỗi đứa đều đi một cây đèn cầy mà cầm tay và khi thái-tử từ tạ lui ra, chúng nó đi trước và đắc chàng vào một cái phòng đẹp lắm, đó rồi tớp thì ở lại dọn giường, còn đứa thì xuống nhà bếp lo nấu nướng.

Tuy là đêm khuya khoắt, song tớp cung-nhơn lo nấu ăn rất lẹ-làn. Cỗ bàn dọn lên tinh những cao-lương, mĩ-vị, và khi chàng lựa món vừa miệng mà dùng no đạ rồi, cung nhơn lo triệt xuống và chỉ mấy cái tủ trong phòng cho chàng, trong ấy có đủ vật dụng. Cung-chơn đắc nhau lui ra, để cho chàng an nghỉ.

Đây nói qua công chúa nước Băn-ganh mới chuyện trò với thái-tử đặng một chập mà đã phục diện-mạo, tri-huệ, lễ-nghĩa và các văn-chất khác của chàng rồi, nên nàng thức nằm mơ tưởng cho đến sắp cung trở lại, mà chưa ngủ được.

(Sau sẽ tiếp theo)

Tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đờng-bang ta dụng. Hàng hóa đã tốt mà giá lại rẻ lắm, chẳng hãng nào bì kịp. Lục-châu qui vị nào muốn mua đồ chi thì xin mời đến hãng hay là viết thơ thì sẽ được vừa lòng.

Có bán đèn TITO-LANDI, — *đồ sơ-mi, cà-ra-oách, nón đã thứ, giầy vớ cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ để đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng họa hình, hộp họa hình* « *La nouvelle Chambre claire universelle* », *đồ để chơi Tennis, đá banh*, thuốc giết chuộc ngoài đồng **Ratinol spécial**, — Rượu chát đỏ và trắng bán nguyên thùng hiệu **Vins Bermond de Bordeaux**.

SAIGON — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 2.500 EXEMPLAIRES.

L'Administrateur-Gérant : NGUYỄN-VAN-CUA

Certifié la Tirage a. 2520 ex
Saigon le 14-3-1922